Matematički fakultet

Informacioni sistemi

MASTER STUDIJE

Servis za prodaju i održavanje fiskalnih uređaja

Autori: Vladana Đorđević Aleksandra Jovičić Jovana Nikolić Tijana Tošev

Predavači: dr Saša Malkov Ognjen Kocić

27. novembar 2019.

Sadržaj

1	Uvod	2
2	Analiza sistema	2
	2.1 Akteri	2
3	Slučajevi upotrebe	3
	3.1 Registracija	3
	3.2 Prijavljivanje	5
	3.3 Online naručivanje proizvoda	6
	3.4 Ažuriranje informacija	7
	3.5 Dodavanje novog uređaja u sistem	7
	3.6 Dodavanje novog zaposlenog u sistem	8
	3.7 Ažuriranje postojećih informacija o dostupnim uređajima	8
	3.8 Naručivanje uređaja i rezervnih delova	10
	3.9 Pisanje naloga	10
	3.10 Priprema uređaja i fiskalizacija	11
	3.11 Prodaja	12
	3.12 Izlazak na teren, održavanje i/ili popravka	13
	3.13 Instalacija	14
	3.14 Radni izveštaj	15
4	Arhitektura sistema	15
5	Zaključak	15

1 Uvod

Ovaj rad predstavlja grupni projekat u okviru kursa Informacioni sistemi na masteru Matematickog fakulteta. Opisuje informacioni sistem firme Progres informatika, servisa za fiskalne uređaje. Informacije koje su korišćene za izradu ovog sistema dolaze iz same firme i njenih korisnika. Postoje funkcionalnosti koje nisu obrađene ovim sistemom. Te dodatne aktivnosti se odnose na prodaju i održavanje uređaja koji ne spadaju pod fiskalne uređaje.

Kroz naše istraživanje i prikupljanje informacija o sistemu iz više izvora, trudili smo se da naš finalni proizvod bude što intuitivniji za sve korisnike. Takođe, pokušali smo da uočimo nedostatke sistema i da ih prevaziđemo.

2 Analiza sistema

Servis za fiskalne uređaje predstavlja sponu između krajnjeg korisnika uređaja, proizvođaca i kontrolnih organa(poreska uprava). Servis dobavlja fiskalne uređaje od proizvođača i prodaje ih krajnjim korisnicima. Prodaja se obavlja kada servis prilagodi uređaj samom korisniku i kada poreska uprava registruje isti. Pored same prodaje ovih uređaja servis nudi njihovo održavanje i obuku za korišćenje.

Servis poseduje sve potrebne informacije o svojim zaposlenima, korisnicima, fiskalnim uređajima i njihovim proizvođačima. Posebno se za servise čuvaju i licence neophodne za rad. U magacinu servisa se uvek nalaze najpopularniji uređaji kao i neophodni rezervni delovi, zbog čega je potrebno njegovo redovno ažuriranje.

2.1 Akteri

Svi učesnici ovog sistema se mogu podeliti na krajnje korisnike, zaposlene, proizvođače fiskalnih uređaja i poresku upravu.

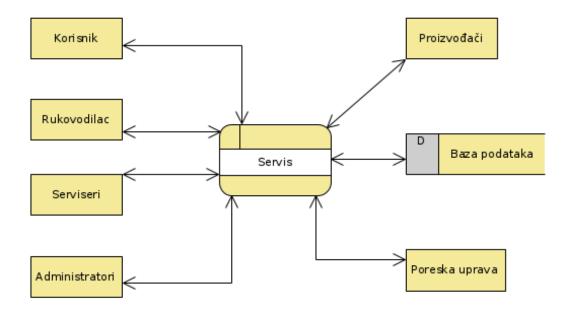
Korisnici učestvuju u sistemu korišćenjem usluga servisa. Naručivanje uređaja mogu vršiti preko sajta, telefona ili mejlom. Između korisnika i servisa se sklapa ugovor za prodaju i održavanje uređaja koji se nabavljaju preko servisa. Ugovorom se precizira da li korisnik želi mesečno održavanje ili po pozivu.

Zaposleni servisa se dele na rukovodioca, servisere i administraciju.

- Rukovodilac prima zahteve od korisnika, koordiniše rad servisera i administracije i kontaktira proizvođace.
- Administracija dobija nalog od rukovodioca za aktivnosti ažuriranja baze podataka. Ažuriraju stanje magacina i informacije o zaposlenima i proizvođacima. Održava internet sajt.
- Serviseri dobijaju nalog od rukovodioca za akivnosti održavanja, prodaje i obuke. Izrađuju dnevni izveštaj.

Od **proizvođača** servis kupuje fiskalne uređaje i rezervne delove.

Poreska uprava učestvuje u registrovanju fiskalnog uređaja pri njegovoj prodaji. Inspektor poreske uprave proverava da li fiskalni uređaj ima svoje jedinstvene podatke.

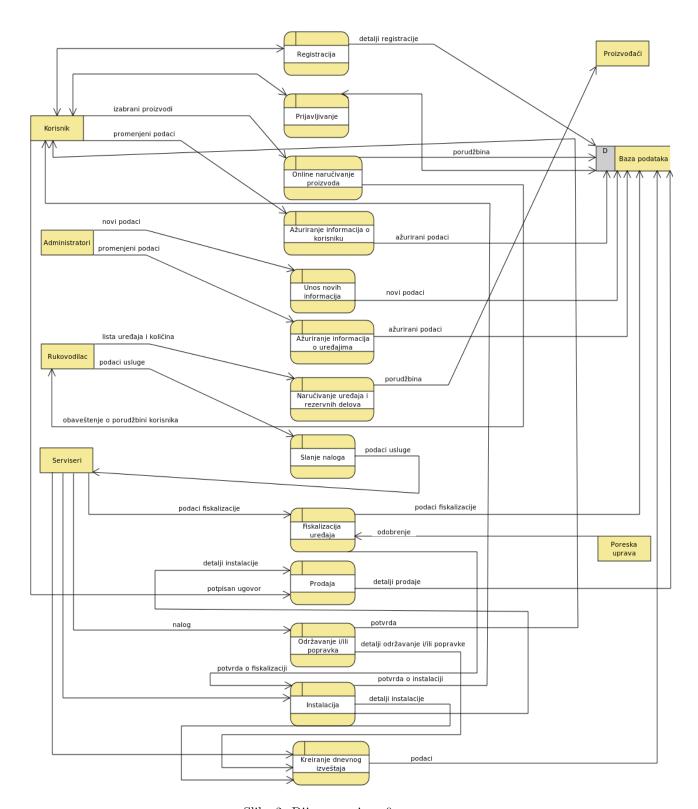

Slika 1: Dijagram konteksta

3 Slučajevi upotrebe

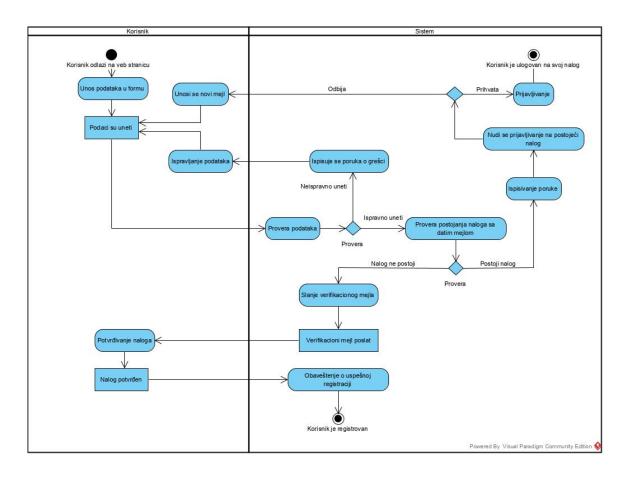
3.1 Registracija

- Akter: Korisnik
- Kratak opis: Unos podataka u sistem u svrhu kreiranja korisničkog naloga
- Preduslov: Korisnik ne postoji u sistemu
- Postuslov: Kreiran korisnički nalog
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Unos podataka u formu
  - 2. Provera podataka
  - 3. Sistem šalje verifikacioni mejl na email adresu
  - 4. Korisnik vrši potvrdu
  - 5. Nalog je potvrđen
- Alternativni tok događaja:
  - 1. Neko od polja ne odgovara regularnom izrazu
    - (a) Ispisuje se poruka o grešci i menja se boja neodgovarajućih polja
    - (b) Korisnik ispravlja neispravan unos
    - (c) Tok radnje se nastavlja od koraka 2

Slika 2: Dijagram nivo
a $\boldsymbol{0}$

- 2. Već postoji nalog sa unetom email adresom
  - (a) Ispisuje se poruka da već postoji korisnik sa unetom email adresom i nudi se opcija prijavljivanja na postojeci nalog
  - (b) Korisnik unosi novi email ili prelazi u sekciju prijavljivanja
  - (c) Tok radnje se nastavlja od koraka 2 ili se vrši proces prijavljivanja

Slika 3: Dijagram aktivnosti registracije korisnika

3.2 Prijavljivanje

• Akter: Korisnik

• Kratak opis: Unos email adrese i lozinke

• Preduslov: Korisnik je registrovan

• Postuslov: Korisnik je prijavljen

• Osnovni tok događaja:

- 1. Unos podataka u formu
- 2. Provera podataka
- 3. Korisnik je prijavljen
- Alternativni tok događaja:
  - 1. Korisnik je zaboravio lozinku
    - (a) Korisnik klikne na polje za zaboravljenu lozinku
    - (b) Sistem šalje novu random generisanu lozinku na email korisnika
    - (c) Korisnik unosi novu lozinku
    - (d) Tok radnje se nastavlja osnovnim tokom događaja

3.3 Online naručivanje proizvoda

- Akter: Korisnik
- Kratak opis: Poručivanje proizvoda putem online prodavnice
- Preduslov: Korisnik je prijavljen
- Postuslov: Nema
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Odabir željenog proizvoda klikom na polje kupi
  - 2. Korisnik se prebacuje u sekciju korpa i proverava svoje podatke
  - 3. Ukoliko je sve ispravno korisnik potvrđuje kupovinu
  - 4. Porudžbina je primljena u sistem
- Alternativni tok događaja:
  - 1. Korisnik želi da promeni podatke
    - (a) Korisnik klikne na polje izmeni podatke
    - (b) Sistem prelazi u sekciju za promenu podataka i menja polja
    - (c) Tok radnje se nastavlja od koraka 2
  - 2. Korisnik želi da doda još artikala
    - (a) Korisnik klikne na polje nastavi kupovinu
    - (b) Sistem se vraća u sekciju prodavnica
    - (c) Korisnik unosi nove artikle
    - (d) Tok radnje se nastavlja osnovnim tokom događaja

3.4 Ažuriranje informacija

• Akter: Korisnik

• Kratak opis: Izmena informacija o korisniku

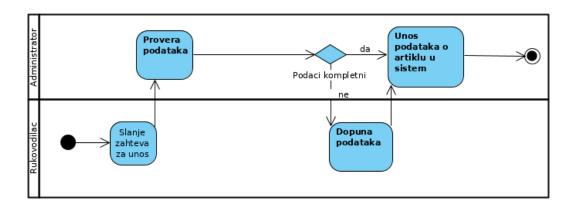
• Preduslov: Korisnik je prijavljen

• Postuslov: Nema

- Osnovni tok događaja:
  - 1. Korisnik odlazi u sekciju promena podataka
  - 2. Korisnik menja željene podatke
  - 3. Provera podataka
  - 4. Podaci o korisniku su promenjeni
- Alternativni tok događaja:
  - 1. Korisnik menja email
    - (a) Korisnik unosi novi email
    - (b) Sistem proverava unos i šalje verifikacioni mejl
    - (c) Korisnik vrši potvrdu
    - (d) Email je ažuriran

3.5 Dodavanje novog uređaja u sistem

- Akter: Administrator, rukovodilac
- Kratak opis: Unos podataka u sistem o novodobijenom uređaju
- Preduslov: Uređaj ne postoji u sistemu, rukovodilac dostavlja fakturu o novom uređaju
- Postuslov: Uređaj unet u sistem
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Primanje fakture o dospelom novom uređaju
  - 2. Unos podataka
  - 3. Potvrda unosa
- Alternativni tok događaja:
  - 1. Nedostaje neki podatak
    - (a) Administrator kontaktira rukovodioca
    - (b) Rukovodilac dostavlja podatak
    - (c) Tok radnje se nastavlja od koraka 2

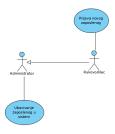
Slika 4: Dijagram aktivnosti

3.6 Dodavanje novog zaposlenog u sistem

- Akter: Administrator, rukovodilac
- Kratak opis: Kreiranje naloga u sistemu o novom zaposlenom
- Preduslov: Rukovodilac dostavlja podatke
- Postuslov: Kreiran novi nalog za zaposlenog
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Primanje informacija o novom zaposlenom
  - 2. Unos podataka
  - 3. Potvrda unosa
  - 4. Automatsko slanje mejla novom zaposlenom radi potvrde email adrese i lozinke
- Alternativni tok događaja:
  - 1. Nedostaje neki podatak
    - (a) Administrator kontaktira rukovodioca
    - (b) Rukovodilac dostavlja podatak
    - (c) Tok radnje se nastavlja od koraka 2

3.7 Ažuriranje postojećih informacija o dostupnim uređajima

- Akter: Administrator
- Kratak opis: Ažuriranje podataka u sistemu

Slika 5: Dijagram slucaja upotrebe

• Preduslov: nema

• Postuslov: Ažuriran podatak

• Osnovni tok događaja:

1. Dobijanje informacija od rukovodioca

2. Izmena podataka

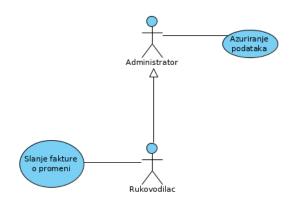
3. Potvrda izmene

• Alternativni tok događaja:

1. Rukovodilac povlači uređaj iz prodaje.

(a) Administrator unosi oznaku nema na stanju ili briše uređaj iz sistema

(b) Potvrda operacije

Slika 6: Dijagram slucaja upotrebe

3.8 Naručivanje uređaja i rezervnih delova

- Akter: Rukovodilac
- Kratak opis: Rukovodilac naručuje potrebne uređaje i rezervne delove koje mora imati u skladištu.
- Preduslov: Sistem je ažuran i u ispravnom stanju. Rukovodilac je obučen da koristi sistem.
- Postuslov: Naručeni su potrebni uređaji i rezervni delovi i čeka se njihova isporuka.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Rukovodilac dobija informacije iz sistema o stanju u skladistu
  - 2. Rukovodilac za svaki uređaj i/ili rezervni deo koji treba da naruči utvrđuje odgovarajućeg proizvođača iz sistema
  - 3. Rukovodilac analizom dobijenih informacija dobija listu sortiranu po dobavljačima
  - 4. Rukovodilac otvara formular ("business to business" poslovanje) za naručivanje uređaja
  - 5. Rukovodilac unosi šifru uređaja i/ili rezervnog dela u formular
  - 6. Rukovodilac unosi potrebnu količinu uređaja i/ili rezervnog dela u formular
  - 7. Rukovodilac potvrđuje narudžbinu
  - 8. Rukovodilac dobija potvrdu od dobavljača da su uređaji i rezervni delovi uspešno naručeni

Koraci 5-6 se ponavljaju sve dok je isti proizvođač. Koraci 4-8 se ponavljaju sve dok postoje različiti proizvođači.

- Alternativni tok događaja:
  - 1. Nema potrebe za naručivanje uređaja i rezervnih delova. Slučaj upotrebe se završava.
  - 2. Sajt proizvođača nije u funkciji, narudžbina se šalje mejlom.
    - (a) Rukovodilac unosi šifru uređaja i količinu na mejl
    - (b) Rukovodilac šalje mejl proizvođaču
    - (c) Rukovodilac dobija potvrdu od dobavljača da su uređaji i rezervni delovi uspešno naručeni

3.9 Pisanje naloga

- Akter: Rukovodilac
- Kratak opis: Rukovodilac piše nalog serviseru za popravku ili neku drugu vrstu usluge.
- Preduslov: Sistem je u ispravnom stanju. Rukovodilac je obučen da koristi sistem.
- Postuslov: Serviseri dobijaju naloge i izvršavaju ih.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Rukovodilac dobija zahtev za uslugu mejlom, telefonom ili preko sajta
  - 2. Rukovodilac otvara obrazac za izdavanje naloga
  - 3. Rukovodilac upisuje servisera

- 4. Rukovodilac upisuje šifra uređaja
- 5. Rukovodilac upisuje korisnika
- 6. Rukovodilac upisuje opis tražene usluge
- 7. Rukovodilac šalje nalog serviseru

Koraci 2-7 se ponavljaju sve dok postoje zahtevi.

• Alternativni tok događaja: Nema

3.10 - Priprema uređaja i fiskalizacija

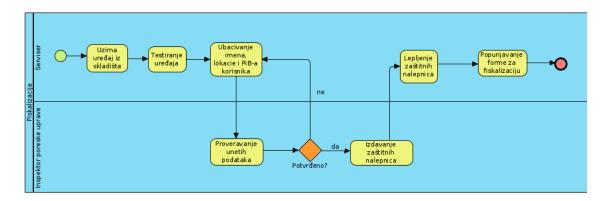
- Akter: Serviser, inspektor poreske uprave
- Kratak opis: Serviser testira i unosi podatke u uređaj potrebne za njegovo funkcionisanje. Poreska uprava vrši kontrolu uređaja.
- Preduslov: Sistem je ažuran i u ispravnom stanju. Serviser je obučen da koristi sistem.
- Postuslov: Uređaj je spreman za instalaciju.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Serviser uzima uređaj iz skladišta
  - 2. Serviser ubacuje parametre za testiranje uređaja (memorija, ekran i tako dalje)
  - 3. Serviser ubacuje ime korisnika u uređaj
  - 4. Serviser ubacuje lokaciju korisnika u uređaj
  - 5. Serviser ubacuje PIB (poreski identifikacioni broj) korisnika u uređaj
  - 6. Inspektor poreske uprave proverava podatke upisane u uređaj
  - 7. Inspektor izdaje zaštitne nalepnice kao potvrda o fiskalizaciji
  - 8. Serviser lepi nalepnice na uređaj
  - 9. Serviser otvara formu za fiskalizaciju u sistemu i upisuje svoje ime, šifru fiskalnog uređaja, datum fiskalizacije i ime inspektora poreske uprave koji je odobrio fiskalizaciju

Svi koraci se ponavljaju sve dok postoje uređaji za fiskalizaciju.

- Alternativni tok događaja:
  - 1. Uređaj je neispravan, što je utvrđeno u koraku 2.
    - (a) Serviser zavodi uređaj kao neispravan
    - (b) Serviser uzima drugi uređaj iz skladišta

Tok se nastavlja od koraka 2.

2. U koraku 6 inspektor utvrđuje neispravne podatke u fiskalu. Tok se vraća na korak 3.

Slika 7: Dijagram BPMN za fiskalizaciju

3.11 Prodaja

Izdvojili smo ovaj slučaj upotrebe zbog njegove složenosti i zato sto uključuje druge slučajeve upotrebe koji su prethodno opisani.

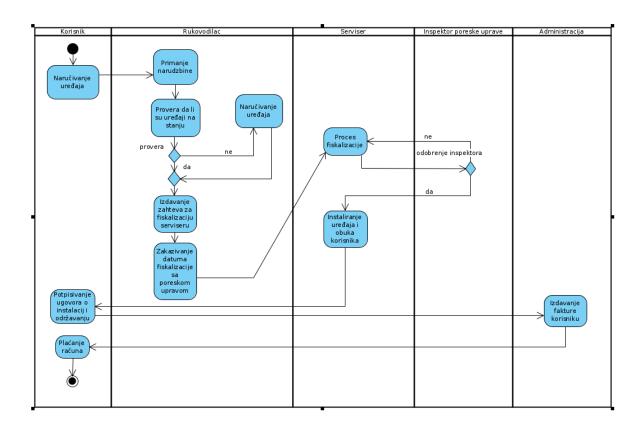
- Akter: Korisnik, rukovodilac, serviser, administracija, inspektor poreske uprave
- Kratak opis: Korisnik kupuje uređaj koji se pre toga testira i fiskalizuje od strane servisa i poreske uprave.
- Preduslov: Sistem je ažuran i u ispravnom stanju. Svi učesnici su obučeni da koriste sistem.
- Postuslov: Uređaj je prodat i instaliran.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Korisnik naručuje uređaj (putem sajta slučaj upotrebe 3, mejla ili telefona)
  - 2. Rukovodilac prima narudzbinu
  - 3. Rukovodilac proverava da li su potrebni uređaji na stanju
  - 4. Rukovodilac izdaje zahtev serviseru za pripremu uređaja za proces fiskalizacije
  - 5. Rukovodilac zakazuje datum fiskalizacije sa poreskom upravom
  - 6. Serviser i inspektor poreske uprave vrše proces fiskalizacije (slučaj upotrebe 10)
  - 7. Serviser instalira uređaj i vrši obuku korišćenja uređaja kod korisnika (slučaj upotrebe?)
  - 8. Korisnik potpisuje ugovor o održavanju uređaja
  - 9. Inspektor šalje korisniku rešenje o izdatom uređaju (poštom)
  - 10. Administracija servisa izdaje fakturu i šalje je korisniku (poštom)
  - 11. Korisnik plaća račun

Svi koraci se ponavljaju za različite korisnike.

- Alternativni tok događaja:
  - 1. Rukovodilac ustanovljava da nema uređaja na stanju

- (a) Izvršava se slučaj upotrebe 8
- 2. Korisnik nije dobio fakturu za izdati uređaj.
  - (a) Korisnik traži kopiju fakture

Tok se nastavlja od koraka 10.

Slika 8: Dijagram akcije za prodaju

3.12 Izlazak na teren, održavanje i/ili popravka

- Akter: Serviser
- Kratak opis: Serviser dobija od rukovodioca nalog i izvršava ga.
- Preduslov: Sistem je u ispravnom stanju. Serviser je obučen da koristi sistem i obučen je da održava i popravlja uređaje.
- Postuslov: Serivser je izvršio zahtev iz dobijenog naloga.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Serviser u sistemu dobija nalog od rukovodioca

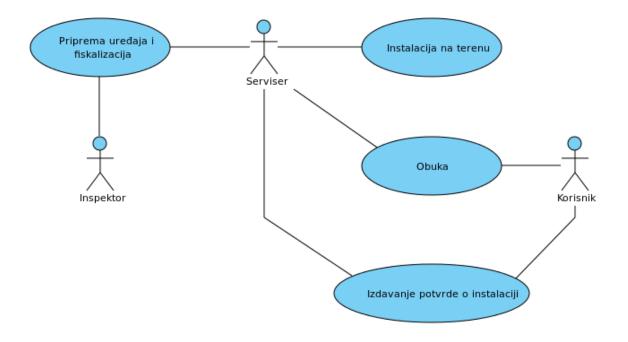
- 2. U zavisnosti od potrebne usluge iz naloga, serviser iz skladista uzima potrebne rezervne delove
- 3. Serviser izlazi na teren
- 4. Serviser izvršava održavanje, a ako je potrebna popravka ustanovljava kvar i popravlja uređaj
- 5. Serviser izdaje potvrdu korisniku da je izvršeno održavanje i/ili popravka i da je uređaj u ispravnom stanju

• Alternativni tok događaja:

- 1. Uređaj ne može biti popravljen na terenu i mora se popraviti u servisu u roku od 48 sati
  - (a) Serviser ustanovljava da je kvar potrebno ukloniti u servisu
  - (b) Serviser izdaje potvrdu korisniku da će uređaj biti odnesen i popravljen u servisu u roku od 48 sati
  - (c) Serviser odnosi uređaj i popravlja ga u servisu
  - (d) Serviser u roku od 48 sati popravlja i vraća uređaj korisniku
  - (e) Serviser izdaje potvrdu korisniku da je uređaj vraćen i da je u ispravnom stanju
- 2. Uređaj ne može biti popravljen na terenu i ne može se popraviti u servisu u roku od 48 sati
  - (a) Serviser ustanovljava da je kvar nemoguće popraviti u roku od 48 sati
  - (b) Serviser izdaje potvrdu korisniku da će uređaj biti odnesen i da će biti izvršena fiskalizacija novog uređaja

3.13 Instalacija

- Akter: Serviser
- Kratak opis: Serviser instalira uređaj korisniku.
- Preduslov: Serviser je obučen kako da instalira uređaj na terenu. Uređaj je u ispravnom stanju.
- Postuslov: Serviser je instalirao uređaj korisniku.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Serviser nakon pripreme i fiskalizacije uređaja (slučaj upotrebe 10.) uzima uređaj i odlazi na teren kod korisnika
  - 2. Serviser instalira uređaj korisniku u radnji (povezivanje kablova i ostalih uređaja)
  - 3. Serviser provera da li je instalirani uređaj u funkciji za rad
  - 4. Serviser vrši obuku korisnika kako da koristi uređaj
  - 5. Serviser izdaje potvrdu korisniku da je uređaj instaliran i da je u funkciji za rad
- Alternativni tok događaja: Nema

Slika 9: Dijagram slučaja upotrebe

3.14 Radni izveštaj

- Akter: Serviser
- Kratak opis: Serviser na kraju dana unosi dnevni izveštaj u sistem.
- Preduslov: Sistem je u ispravnom stanju. Serviser je obučen da koristi sistem.
- Postuslov: Serviser je uneo u sistem dnevni izveštaj na kraju radnog dana.
- Osnovni tok događaja:
  - 1. Serviser otvara formu za popunjavanje radnog izveštaja
  - 2. Serviser unosi podatke o korisniku i fiskalnom uređaju
  - 3. Serviser unosi koje je sve aktivnosti izvršavao za tog korisnika instalacija, održavanje ili popravka
  - 4. Serviser unosi šifre i količinu korišćenih rezervnih delova
  - 5. Serviser unosi radni izveštaj u sistem

4 Arhitektura sistema

5 Zaključak